Приложение № 25 към т. 1, буква „ш“

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „СИГУРНОСТ“

1. ОПИСАНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Дигитализацията на учебния процес е ключов елемент в развитието на модерното образование, чрез който се оптимизира процесът на обучение, повишава се неговата ефективност и се подпомага навлизането на иновации, базирани на съвременни технологии.

С все по-голямото навлизане на дигитализацията, тя носи със себе си и предизвикателства, свързани с киберсигурността. С нарастващата зависимост от цифровите технологии в образованието се увеличават рисковете, свързани с неоторизиран достъп до чувствителна информация, зловреден софтуер, фишинг атаки и други киберзаплахи. Учениците са все по-често изложени на рискове като кибертормоз, измамни практики и манипулация в интернет пространството. Затова е от съществено значение както преподавателите, така и учениците да повишават своите компетентности по отношение на киберсигурността и да развиват умения за разпознаване и предотвратяване на подобни заплахи.

За да се гарантира сигурна и ефективна дигитална образователна среда, е необходимо системно обучение на учителите в областта на киберсигурността. Включването на теми, свързани с киберсигурността, в професионалната подготовка на преподавателите ще повиши тяхната увереност и способност да обучават учениците по тези важни въпроси.

Също толкова важно е изграждането на дигитална култура сред учениците, която да включва безопасно използване на интернет, критично мислене при работа с онлайн съдържание и отговорно поведение в дигиталната среда. Интегрирането на теми, свързани с киберсигурността ще помогне на младите хора да развият умения за защита срещу киберзаплахи и да изградят навици за безопасно използване на технологиите.

В дългосрочен план подобряването на компетентността на преподавателите и учениците в областта на киберсигурността ще допринесе за създаването на по-сигурна и устойчива образователна среда, в която дигиталните технологии могат да се използват пълноценно и безопасно.

Съвременното училище не е само място за придобиване на знания, но и среда, в която учениците развиват своите личностни качества, емоционална устойчивост и социални умения. В условия на глобални и локални кризи – било то природни бедствия, епидемии, социални

ПРОЕКТ

конфликти или екстремни ситуации като терористични заплахи – е необходимо да осигурим адекватна психологическа подкрепа и готовност за справяне с тези предизвикателства.

Обученията във връзка със социално-емоционална подкрепа има за цел не само да обучи педагогическите специалисти в стратегиите за справяне със стреса, но и да създаде мрежа от подготвени екипи в училищата, които да бъдат опорна точка в кризисни ситуации.

Също така е необходимо да бъдат предприети действия по отношение на осигуряването и подпомагане на цялостната организация по охрана в сградите с учебен процес с цел гарантиране на живота, здравето и сигурността на учениците, учителите и персонала в училищните сгради и прилежащите им части и терени.

Модул 1 „Киберсигурност“ от Национална програма „Сигурност“ е разработен в съответствие с Приоритетна област 6 „Образователни иновации, дигитална трансформация и устойчиво развитие“ – оперативни цели „6.4. Развитие на образованието в дигитална среда и чрез дигитални ресурси“ и „6.6. Модернизиране на образователната инфраструктура към устойчиво развитие“ на Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030).

Модул 2 „Сигурност в училище“ от Национална програма „Сигурност“ е разработен в съответствие с съответствие с приоритетните области на Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030).

Модул 3 „Обучения за социално-емоционална подкрепа“ от Националната програма „Сигурност“ е разработен в съответствие с Приоритетна област 3 „Мотивирани и креативни учители” на Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030).

Програмата е структурирана в три модула, насочени съответно, Модул 1 - повишаване на компетентностите на учители и ученици по отношение на киберсигурността, Модул 2 - Подобряване на организацията по охрана чрез технически средства и ефективен контрол в случай на инциденти и Модул 3 - участие на педагогически специалисти в програми и обучения по социално-емоционална подкрепа.

Националната програма се осъществява в три модула:

Модул 1 „Киберсигурност“

Модул 2 „Сигурност в училище“

Модул 3 „Обучения за социално-емоционална подкрепа“

ПРОЕКТ

2. ЦЕЛИ И ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

2.1. Обща цел на националната програма:

Модул 1 „Киберсигурност“ цели създаването на по-сигурна и устойчива образователна среда, в която дигиталните технологии могат да се използват пълноценно и безопасно чрез повишаване на дигиталната грамотност по отношение на киберсигурност и безопасно използване на интернет чрез обучение в различни аспекти като разпознаване на социални инженерни атаки, сигурност на паролите, опазване на личната информация, разпознаване на заплахи и др.

Модул 2 „Сигурност в училище“ цели осигуряване на ефективен пропускателен режим в сградите, по-добра организация на охрана чрез технически средства и подготвени охранители, оптимизирана комуникация с правоохранителните органи и ефективен контрол в случай на инциденти чрез възможност за преглед на записите от видеонаблюдение

Модул 3 „Обучения за социално-емоционална подкрепа“ от Националната програма „Сигурност“ цели подобряване на психосоциалната среда в училищата и създаване на механизми за бърза реакция при възникване на стресови и кризисни ситуации.

2.2. Специфичните цели на националната програма са насочени към:

- Подобряване на уменията на преподаватели, ръководни екипи и ученици по отношение на киберсигурността
- Развитие на базови и напреднали познания за рисковете в дигиталната среда.
- Изграждане на умения за безопасно използване на онлайн платформи, приложения и устройства.
- Повишаване на осведомеността относно принципите на киберхигиената и добрите практики за защита.
- Усвояване на подходящи стратегии за предотвратяване на киберинциденти и защита на личните данни.
- Повишаване на осведомеността относно формите на онлайн тормоз, кибертормоз и заплахите в социалните мрежи.
- Насърчаване на отговорно и етично онлайн поведение сред ученици и преподаватели.
- Повишаване на дигиталната култура и отговорното поведение в интернет
- Насърчаване на активното участие на преподаватели и ученици в повишаване на киберсигурността в образователната екосистема.

ПРОЕКТ

- Подобряване на цялостната организация по охрана в сградите с учебен процес чрез осигуряване на технически средства за охрана.
- Осигуряване на ефективен контрол в случай на инциденти чрез осигуряване на видеонаблюдение.
- укрепване на психологическите връзка между педагогическите специалисти, учениците и родителите в образователната институция и повишаване на устойчивостта при евентуални случаи на форсмажорни събития;
- усвояване на адекватни модели на поведение при възникване на стресови и кризисни ситуации;
- усъвършенстване на прилаганата система за реакции при форсмажорни събития в училищната система;
- повишаване на готовността за персонална и електронна съпричастност и подкрепа за преодоляване последствията на евентуалното травмиращо събитие.

2.3 Обхват

Национален обхват в сферата на институциите на предучилищното и училищното образование, Регионалните управления по образованието, Министерството на образованието и науката (МОН). По отношение на Модул 2 - Министерството на културата (МК) и Министерството на младежта и спорта (ММС), държавните центрове за специална образователна подкрепа и специализираните обслужващи звена: регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, Държавният логопедичен център и Националният дворец на децата, подали заявка по съответния ред.

3. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

Модул 1 „Киберсигурност“

- Брой проведени обучения на педагогически специалисти от системата на предучилищното и училищното образование, и ученици – 100
- Внедрени за използване електронни материали/игри за обучение по киберсигурност на ученици – 1
- Брой проведени форуми – 1

ПРОЕКТ

Модул 2 „Сигурност в училище“

- Брой сигнално-известителни системи – 8.
- Брой системи, осигуряващи наблюдение и запис чрез изнесено видеонаблюдение в специализиран център – 8

Модул 3 „Обучения за социално-емоционална подкрепа“:

- Брой обучени педагогически специалисти от системата на училищното образование – над 1 400 педагогически специалисти

4. ЦЕЛЕВА ГРУПА

- Модул 1 „Киберсигурност“ - Държавните и общинските институции в системата на предучилищното и училищното образование на бюджетна издръжка, и Министерството на образованието и науката.
- Модул 2 „Сигурност в училище“ - Министерството на образованието и науката (МОН), държавните специализирани и неспециализирани училища, финансирани чрез бюджета на МОН, Министерството на културата (МК) и Министерството на младежта и спорта (ММС), държавните центрове за специална образователна подкрепа и специализираните обслужващи звена: регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, Държавният логопедичен център и Националният дворец на децата, подали заявка по съответния ред.
- Модул 3 „Обучения за социално-емоционална подкрепа“ - Педагогическите специалисти от държавни и общински училища от системата на училищното образование на територията на Република България.

5. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Придобити нови знания от учениците, учителите и ръководните екипи на институции от системата на предучилищното и училищното образование относно киберсигурност и безопасно използване на интернет;
- Развиване на умения за разпознаване и реакция при киберзаплахи
- Подобряване на защитата на личните данни и системата за управление на идентичността на МОН
- Подобряване на сигурността в образователните институции
- Изграждане на устойчива и сигурна онлайн учебна среда
- Намаляване на инцидентите, свързани с киберзаплахи
- Осигуряван ефективен пропускателен режим в сградите, по-добра организация на охрана чрез технически средства и подготвени охранители, оптимизирана

ПРОЕКТ

комуникация с правоохранителните органи и ефективен контрол в случай на инциденти чрез възможност за преглед на записите от видеонаблюдение.

- Надграждане на съществуващата индивидуална и групова психологична адекватност, компетентност и устойчивост в условията на форсмажорни събития;
- Изграждане на осъзнато и адекватно поведение на педагогическите специалисти в условията на ситуации със заплаха за живота;
- Подобряване на компетенциите за реакции при бедствия, аварии, тероризъм и въоръжени нападения в училищната система.

6. БЮДЖЕТ

Общ бюджет на програмата: **1 230 000 лв.**

Разпределение на общия бюджет по модули:

Модули/Дейности	**лева**
Модул 1 „Киберсигурност“	***600 000***
Модул 2 „Сигурност в училище“	***200 000***
Модул 3 „Обучения за социално-емоционална подкрепа“	***400 000***
Популяризиране на НП чрез работни срещи, форуми, медии, интернет пространството и други	***30 000***
Общ размер	**1 230 000**

Може да се извършват компенсирани промени на средствата между отделните модули и дейности при запазване на целите и обхвата им.

7. ДОПУСТИМИ КАНДИДАТИ

7.1. Модул 1 „Киберсигурност“ : Министерството на образованието и науката (МОН), регионални управления на образованието, висши училища, държавните и общинските институции в системата на предучилищното и училищното образование.

7.2. Модул 2 „Сигурност в училище“: Министерството на образованието и науката (МОН), държавните специализирани и неспециализирани училища, финансирани чрез бюджета на МОН, Министерството на културата (МК) и Министерството на младежта и спорта (ММС), държавните центрове за специална образователна подкрепа и специализираните обслужващи звена: регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование,

ПРОЕКТ

Държавният логопедичен център и Националният дворец на децата, подали заявка по съответния ред.

7.3. Модул 3 „Обучения за социално-емоционална подкрепа“: Национален център за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти (НЦПКПС).

8. СРОК НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Дейностите се провеждат от приемане на Националната програма до 15.12.2025 година, съобразно сроковете поосечени за всеки отделен модул/дейност.

9. МЕХАНИЗЪМ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОТЧИТАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

При реализацията на дейностите за изпълнението на целите на НП се осъществява мониторинг на изпълнението на дейностите, извършвани от бенефициента.

Мониторингът се реализира чрез наблюдения на място или онлайн при изпълнение на дейностите; мониторинг по документи; мониторинг чрез анкети, срещи, разговори с педагогически специалисти, обучители и др., вкл. и онлайн.

10. ДЕМАРКАЦИЯ И ДОПЪЛНЯЕМОСТ С ДРУГИ НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМИ ИЛИ ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНИ ОТ ЕВРОПЕЙСКИ ИЛИ ДРУГИ МЕЖДУНАРОДНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

10.1 Дейностите и средствата по националната програма не могат да дублират дейности и средства с еднакво предназначение по други национални програми за развитие на образованието, друго национално финансиране, фондовете на Европейския съюз, както и други донорски програми, което се декларира от съответния бенефициент, подал проектно предложение/искане за финансиране.

11. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ И СРОК НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

По Модул 1:

Дейност 1. Подобряване на компетентностите на учениците, учителите и ръководните екипи на образователните институции от системата на предучилищното и училищното образование по отношение на киберсигурността и безопасно използване на интернет.

ПРОЕКТ

Дейност 2. Разработване на материали за интерактивно и ангажиращо обучение на ученици, вкл. интерактивни симулации, игри и ситуации относно рискове и опасности в интернет пространството, разпознаване на рискови ситуации и други.

Дейност 3. Провеждане на национален форум, насочен към осигуряване на сигурна и устойчива дигитална среда за учениците, учителите и образователните институции. Форумът цели да повиши информираността и компетентността на всички участници в образователния процес относно киберсигурността, киберзаплахите, безопасното поведение в интернет, създаване на безопасна и етична онлайн култура сред учениците.

Дейностите по Модул 1 се провеждат от приемане на Националната програма до 15.12.2025 година.

По Модул 2:

Дейност 1. Осигуряване на сигнално-известителна система за охрана на сградата, покриваща рисковите зони, в това число минимум вход, изход и общите части на сградата, паник бутон за връзка с охранителна фирма.

Дейност 2. Изграждане на система, осигуряваща наблюдение и запис чрез изнесено видеонаблюдение в специализиран център на входовете, изходите, общите части на сградата, класните стаи и кабинетите, както и на прилежащите им дворове и/или спортни площадки.

Дейностите включват: подготовка на техническа документация във фаза проект; доставки и монтаж на техническите средства; пускане в експлоатация и обучение на обслужващия персонал на база приетата организация на охрана и пропускателен режим в съответната образователна институция.

Дейностите по Модул 2 се провеждат от приемане на Националната програма до 15.12.2025 година.

По Модул 3:

Обучение на педагогически специалисти за социално-емоционална подкрепа.

Дейностите по Модул 3 се провеждат от приемане на Националната програма до 15.12.2025 година.

12. ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ И ЕТАПИ НА ФИНАНСИРАНЕ

По Модул 1 „Киберсигурност“:

Финансовите средства, предоставени на училищата по дейностите, за които това е

ПРОЕКТ

предвидено, са целеви и се разходват до края на календарната година.

За класираните предложения Министерството на образованието и науката предоставя еднократно чрез финансиращия орган необходимите средства за изпълнение на дейността.

Институциите, извършващи финансови разходи по програмата, са длъжни да водят точна и редовна финансова документация при спазване на националното законодателство в областта на финансовото управление и контрол. Отчетните документи се прикачват от финансираните институции в платформата на националната програма.

По Модул 2 „Сигурност в училище“:

Дейност 1. Сигнално-известителна система – до 3500 лв. с ДДС за едно проектно предложение;

Дейност 2. Система, осигуряваща наблюдение и запис чрез изнесено видеонаблюдение в специализиран център – до 10 000 лв. с ДДС за едно проектно предложение.

При кандидатстване по модула не се допускат до класиране проектни предложения, които не са придружени с охранително обследване и приложена организация на охраната и пропускателния режим чрез използване на технически и човешки ресурси.

Максимално допустимото финансиране по видове дейности е определено на база 2 входа/изход. В случай че сградата надвишава настоящите параметри, се допускат и предложения с по-високи бюджети, придружени с необходимата обосновка.

Разпределението на средствата по модул „Сигурност в училище“ ще се извърши пропорционално на броя на държавните специализирани и неспециализирани училища, финансирани чрез бюджета на МОН, МК и ММС, държавните центрове за специална образователна подкрепа и специализираните обслужващи звена: регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, Държавния логопедичен център и Националния дворец на децата.

По Модул 3 „Обучения за социално-емоционална подкрепа“:

Дейности, изпълнявани от НЦПКПС

12.1. Финансиране се предоставя след представяне в МОН на заявка/доклад с приложени документи – програми за обучение, график на обученията, план-сметка и списък на обучителите с информация за образование, квалификация и професионален опит.

12.2. При заявено искане за финансиране по програмата от НЦПКПС се предоставят еднократно средства в размер до 100% от сумата за квалификационната дейност съгласно

ПРОЕКТ

представената план-сметка за финансиране дейностите по Националната програма, утвърдена от директора на образователната институция.

Допустими са всички разходи, имащо пряко отношение към провеждането на обученията за социално-емоционална подкрепа, както и разходи за материали и оборудване с демонстрационно- обучителна цел, свързани с изграждането на образцова многокомпонентна система за сигурност в НЦПКПС.

Разходи за популяризиране на НП чрез организиране на работни срещи, форуми, медии, интернет пространството и други - в размер до 30 000 лева.

13. УСЛОВИЯ И РЕД ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

По **Модул 1 и 2**: Сроковете по отделните дейности, условията и редът за предоставяне на финансиране и критериите за оценка се утвърждават като правила за изпълнение на Национална програма „Сигурност“ от министъра на образованието и науката и се оповестяват на интернет страницата на МОН.

Модул 3 „Обучения за социално-емоционална подкрепа“

Изисквания към провеждането на обучения.

- Минималният брой на обучаемите в група е 15 и следва да бъде съобразен с методиката за провеждане на квалификационни дейности и с планираното от обучителя разпределение по групи за практическа работа по казуси от тематиката на обучението.

- Обученията на педагогическите специалисти са в присъствена или в частично присъствена форма при спазване на изискванията на Наредба № 15/22.07.2019 г.

Общи изисквания към участниците:

- Да притежават образователно-квалификационна степен на висше образование „бакалавър” или „магистър” по специалност от професионално направление, съответстващо на посочените от Приложение № 1 към чл. 10 от Наредба № 15/22.07.2019 г.;

- Да заемат длъжности в системата на предучилищното и училищното образование.

14. ПРОЦЕДУРА ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ И ОДОБРЕНИЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

За Модул 1 „Киберсигурност“ и Модул 2 “Сигурност в училище“: Кандидатстването на бенефициентите по съответните модули се извършва по електронен път чрез платформата на

ПРОЕКТ

националните програми на адрес https://np.mon.bg.

Оценяването се извършва от комисия, определена със заповед на министъра на образованието и науката, която разглежда, оценява и класира постъпилите проекти и представя на министъра на образованието и науката предложение за финансиране на класираните проекти в срок от 60 дни след крайната дата за приемането на проектните предложения. Списъкът на кандидатстващите с проекти и одобрени за финансиране училища се публикува на електронната страница на МОН.

За Модул 3 „Обучения за социално-емоционална подкрепа“

След предоставяне на заявка за финансиране по програмата от НЦПКПС му се предоставят еднократно средства в размер до 100% от сумата за квалификационната дейност съгласно представената план-сметка за финансиране дейностите по Националната програма, утвърдена от директора на образователната институция.

15. ОТЧИТАНЕ НА ПРОЕКТИТЕ

За Модул 1 „Киберсигурност“ и Модул 2 “Сигурност в училище“: Дейностите, които изискват отчитане от страна на бенефициентите, се извършват през универсалните електронни профили за системата на образованието @edu.mon.bg в платформата на националните програми на МОН (https://np.mon.bg/).

За Модул 3 „Обучения за социално-емоционална подкрепа“

НЦПКПС се отчита за обученията до 15.12.2025 г.

ПРОЕКТ